

НЕОБХІДНІСТЬ ЗЕМЕЛЬНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Г.І. ШАРІЙ, д.е.н.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
36011, Україна, м. Полтава, Першотравневий проспект, 24*

E-mail: shariy.grigoriy61@gmail.com

С.В. НЕСТЕРЕНКО, к.т.н.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
61000, Україна, м. Харків, вул. Ярослава Мудрого, 25*

E-mail: NesterenkoS2208@gmail.com

В.В. ТИМОШЕВСЬКИЙ, к.е.н.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

E-mail: tymoshevskiy@gmail.com

Технології управління, які на сьогодні застосовують на більшості сільгосп підприємств України, не дозволяють ефективно приймати оперативні управлінські рішення і формувати плани земельного розвитку, так як вимагають об'єктивної та оперативної оцінки земельних активів, аналітично обґрунтованих даних про потенційних і існуючих землекористувачів. Земельне адміністрування в сільськогосподарських підприємствах можливе за рахунок створення єдиної системи управління земельними ресурсами, яка ґрунтується на передових методах аналізу і сучасних інформаційних технологіях. У сучасному сільському господарстві для отримання і обробки інформації використовуються комплексні системи управління земельними активами, управління аграрними технологіями та системи моніторингу.

Автоматизувати процес управління та підвищити інформаційну безпеку, ефективність роботи та взаємозв'язок земельної, юридичної, економічної і виробничої служби великих підприємств, можна тільки комплексним впровадженням інформаційної системи, приведенням всіх процесів до єдиних регламентів, а документів – до єдиних стандартів. Інакше виникають різні економічні, соціальні проблеми, які можуть вилитися у значні збитки для агрокомпаній [1].

Концепція створення системи автоматизованого управління: єдина інформаційна система управління бізнесом, робота служб на всіх рівнях управління, автоматизовані гнучкі бізнес-процеси, менеджмент завдань фахівцям, системи повідомлень, інструменти роботи і прийняття рішень, автоматизований документообіг, система глибокої аналітичної звітності на основі ризик-менеджменту, онлайн-режим подій в бізнесі, простий інтуїтивний інтерфейс [2].

Геоінформаційна система повинна охопити всі сфери процесу управління, а її користувачі отримати можливість синхронізувати процеси діяльності. Для цього зводиться до єдиної електронної карти компанії весь наявний картографічний матеріал – карти розпаювання по сільських радах, обмінні файли, скановані або електронні карти полів, а також відкрита кадастрова карта

України. Реєстри договорів оренди земельних ділянок систематизуються, імпортуються до єдиної бази даних та прив'язуються до спеціально створеної електронної карти. Пропонується додатково розробляти програмний продукт, націлений на розвиток (development) у виробничій сфері, у сфері земельних відносин та шляхи оптимізації використання земель й ділянки розширення земель. Водночас створюються форми для введення даних та шаблони звітів, прив'язуються шаблони до договорів оренди, актів та інших документів, описуються службові регламенти та інструкції. Окремим питанням є налаштування прав доступу до картографічної інформації та бази даних. У рамках проектів розробляється для кожного клієнта індивідуальна система доступу до інформації – розмежування доступу відповідно до конкретних підрозділів або сільських рад, можливість обмеження дій користувачів (перегляд, друк, редагування, копіювання) тощо.

При обміні правами на ділянки у визначених масивах необхідно враховувати природний бонітет (бало-гектар) з метою формування цілісних масивів, створення електронної карти полів та подальшого формування бази даних кадастрового обліку. Це дозволяє вирішувати питання контролю руху земельних ділянок, як об'єкта власності. А у поєднанні з відомостями про сівозміну сільськогосподарських культур, стан ґрунтів – налагодити моніторинг земель, як одного з найважливіших виробничих ресурсів. Завдяки візуалізації карти полів та кадастрової карти компанії на цьому етапі додаються ще дві характеристики земельних ділянок – отримані за обміном та передані за обміном. Керівництво підприємства отримує можливість контролю за процесом обміну з погляду логістики та відповідності площі отриманих ділянок площі переданим. Також запускається підсистема моніторингу контурів полів відповідно до змін у земельному банку [3].

Необхідно сформувати програму земельного та виробничого розвитку, знаючи, що затрати на консолідацію земель, раціоналізацію конфігурацію, транспортну доступність, розумну землеємність зроблять землю більш дорогим активом і окупляться в кожному конкретному випадку.

Сьогодні земельне адміністрування в сільськогосподарських підприємствах стало необхідністю. Впроваджуючи сучасні технології, підвищується контроль активів компаній, прозорість процесів та інформаційне забезпечення менеджменту, знижуються ризики ведення бізнесу, як в короткостроковій перспективі, так і в довгостроковій.

1. Прийняття управлінських рішень: навч. посіб. / [Ю. Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.] ; за ред. Ю.Є. Петруні. – Дніпропетровськ, 2015. – 209 с.

2. Про схвалення Концепції створення загальнодержавної автоматизованої системи «Відкрите довкілля»: Розпорядження КМУ від 07.11.2018 р. № 825-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/825-2018-%D1%80> (дата звернення: 25.02.2020).

3. Система управління земельним банком // Smart farming. URL: <http://smartfarming.ua/ua-upravlinnya-zemelnim-bankom> (дата звернення: 25.02.2020).